

Presentation
av installerade
professorer

2011

AKADEMISK HÖGTID VID HÖGSKOLAN I HALMSTAD 18 NOVEMBER 2011

INNEHÅLL

Så kunskap, skörda visdom	5
Professor Barbro Arvidsson, omvårdnad med inriktning yrkesmässig handledning	6
Professor Gabriel Baffour Awuah, företagsekonomi inriktning marknadsföring	8
Professor Mike Danilovic, industriell organisation inriktning innovation & technology management	10
Professor Claes Ericsson, utbildningsvetenskap inriktning allmän didaktik	12
Professor Cathrine Hildingh, vårdvetenskap med inriktning på omvårdnad	14
Professor Gunnar Johansson, hälsovetenskap	16
Professor Urban Johnson, psykologi med inriktning idrott	18
Professor Mikael Sandberg, statsvetenskap	20
Professor Veronica Stoeckel, medie- och kommunikationsvetenskap	22
Professor Walid Mohamed Taha, datalogi	24
Installationsföreläsningar, 18 november 2011	26
Program, akademisk högtid 18 november 2011	27
Tidigare installerade professorer vid Högskolan i Halmstad	28
Gästprofessorer vid Högskolan i Halmstad	30
Högtidsdräkter	31

Så kunskap, skörda visdom

I tider av stora samhällsförändringar är det angeläget att diskutera innebörden i kunskapsbegreppet. Jag ser kunskap som ett medel för människans strävan att organisera världen. Kunskap växer fram och den bidrar till något. Men kunskap blir kunskap först när den kan sättas in i ett sammanhang och blir brukbar.

Forskning syftar till att utveckla nya kunskaper, att vidga det mänskliga vetandet och få tillgång till nya sätt att förstå och hantera problem och okända företeelser och situationer.

Högskolan i Halmstad strävar efter att bli ett fullt ut forskande lärosäte inom sina styrkeområden. Utbildningskvalitet är direkt avhängigt huruvida lärosätet klarar av att sammanfoga forskning och utbildning. All högre utbildning ska vila på vetenskaplig grund.

Särskilt väsentlig för ett forskande lärosäte är en väl fungerande forskarutbildning. Forskarutbildning är lärosätets främsta motor för forskning och forskningssamverkan. Forskarutbildning attraherar kvalificerade forskare och lärare och genom forskarutbildning garanteras nästa generations lärare. Forskarutbildning öppnar möjligheter för lärosätets studenter att läsa vidare och bli doktorer. Högskolan i Halmstad har sedan 2010 rättigheter att examinera doktorer inom två områden: informationsteknologi och innovationsvetenskap. Det är utan tvekan en kvalitetsstämpel.

En annan nyckelroll spelar professorerna. De står för överförandet av den akademiska traditionen, för det vetenskapliga innehållet och för sammanhållning av forskarutbildningen. Utan tillräckligt många kvalificerade professorer kan ett lärosäte inte fungera.

I år firar vi akademisk högtid den 18 november. En högtid där vi högtidlighåller och hyllar de akademiska framsteg som har gjorts på lärosätet. Vi installerar professorer i sina ämbeten och uppmärksammar medarbetare som har utnämnts till docenter och dem som har avlagt doktorsexamen. Den akademiska högtiden möjliggör också att vi får träffa våra vänner och samarbetspartner i omvärlden.

Sedan 1999 har 37 professorer installerats på Högskolan i Halmstad och nu är det dags för ytterligare tio.

Vid årets akademiska högtid ska också jag installeras som rektor vid Högskolan i Halmstad. Det är ett mycket ärofyllt och ansvarsfullt uppdrag att vara rektor vid ett så välrenommerat och välskött lärosäte som Högskolan i Halmstad. Jag går definitivt en spännande framtid till mötes, med både inspirerande uppgifter och stora utmaningar.

Mikael Alexandersson, rektor

Barbro Arvidsson

professor i omvårdnad med inriktning yrkesmässig handledning

Barbro Arvidsson föddes 1945 i Ullared i Halland. Efter sjuksköterskeexamen 1968 arbetade hon vid Göteborgs barnsjukhus och Länssjukhuset i Halmstad.

1981 utbildade hon sig till vårdlärare och var verksam vid Vårdhögskolan i Halmstad, som 1995 blev en del av Högskolan i Halmstad.

År 2000 disputerade Barbro Arvidsson vid Lunds universitet på en avhandling om yrkesmässig handledning i omvårdnad och dess effekter, *Group supervision in nursing care. A longitudinal study of psychiatric nurses' experiences and conceptions.*

År 2008 blev Barbro Arvidsson docent på Högskolan i Halmstad och utnämndes 2010 till professor på lärosätet. Sedan 2006 är Barbro Arvidsson professor också på Högskolan i Gjøvik i Norge.

Barbro Arvidssons forskning omfattar dels en pedagogisk profil med processororienterad handledning som specialitet, dels en omvårdnadsprofil där forskningen är inriktad på hälsans betydelse och konsekvenser i våra liv.

Professor med dubbel forskningsprofil

Barbro Arvidsson har en dubbel forskningsprofil, dels en pedagogisk med processororienterad handledning som specialitet, dels en omvårdnadsprofil där forskningen är inriktad på hälsans betydelse och konsekvenser i våra liv.

Att handledningen är processororienterad innebär att den sker i grupp och att den pågår under en längre tid. Gruppen och handledaren träffas regelbundet och använder sig av yrkesrelaterade problem, det vill säga deltagarnas egna erfarenheter från olika situationer som uppstår i deras arbete.

– Inom den pedagogiska forskningen gör jag studier om forskarhandledning, från både handledarnas och doktorandernas

perspektiv. En studie handlar om hur doktorandhandledare upplever att handledningen formas med hänsyn till doktorandens frågeställningar och problem, i förhållande till deras egen forskning.

Ett annat av Barbro Arvidssons specialområden fokuserar på hur doktorander inom omvårdnad upplever och hanterar sin egen läroprocess till blivande forskare i relation till sin egen yrkeserfarenhet som sjuksköterska.

Hälsans betydelse och konsekvenser för människor
Barbro Arvidssons vetenskapliga verksamhet inom området ”hälsans betydelse och konsekvenser i våra liv”, handlar

omvårdnad

bland annat om hälsa för flyktingfamiljer, hälsa relaterat till psykiatrisk vård, kronisk smärta och sjukdomen reumatism.

– De flesta av dessa studier har jag gjort, eller gör, tillsammans med doktorander som jag har handledt och handleder. Jag samverkar med FoU-centrum på Spenshults reumatikersjukhus, något som ger ingångar till klinisk och patientnära forskning.

Barbro Arvidssons forskning om reumatisk vård har också den till stor del skett i samarbete. Internationellt med Clinical Unit for Musculoskeletal Nursing in Leeds i Storbritannien och nationellt med Projekt minskad ohälsa för rörelseorganens sjukdomar i Sverige vid Lunds universitetssjukhus.

Professor också i Norge

Barbro Arvidssons kompetens om handledning bidrog till att hon år 2006 erbjöds att bli professor i klinisk sjukvård vid Högskolan i Gjøvik i Norge. Hon har lett forskargrupper som arbetar med olika projekt inom området och deltagit i utvecklingen av en forskarutbildning i klinisk sjukvård samt varit med i planeringen av ett ”inlandsuniversitet” i Norge.

– Genom att vara verksam på olika lärosäten får jag en unik möjlighet att utbyta kunskaper och erfarenheter. Utbytet är ömsesidigt, jag tar med mig kunskap tillbaka till Högskolan i Halmstad. Sjukvårds- och högskolesystemen skiljer sig ganska mycket åt mellan Sverige och Norge.

Professorn en mångsysslare
Barbro Arvidsson delar upp professorskapet i en intern och

en extern funktion. Den interna handlar om forskning och forskarutbildning. Att handleda och utbilda doktorander, att söka pengar för att kunna bedriva forskning, samt egen forskning, så klart. Det är viktigt för forskare att publicera sig.

– Verksamheten utåt handlar bland annat om att vara opponent vid disputationer eller att ingå i en betygsnämnd för en avhandling. Som professor gör man också granskningar av olika slag, som sakkunnigbedömningar för docentkompetens och lektors- och professorsanställningar.

”Att lyfta fram yngre forskare betyder mest”

Barbro Arvidsson inte bara forskar om handledning, hon trivs också mycket bra med att vara i handledarrollen.

– Att handleda doktorander är mycket stimulerande. Att se deras utveckling och se dem växa, från beroende till självständiga. Det är underbart att få följa dem, ibland hela vägen från grundutbildningen, via forskarutbildning, postdoc-tjänst och lektor – till att bli docent. Jag ser det som mitt ansvar som senior forskare att föra forskningen och traditionen vidare, och att lyfta fram yngre forskare. Det är det som betyder mest för mig i jobbet.

Text: LENA LUNDÉN. Bild: IDA LÖVSTÅL

Fotnot. En postdoktoral medarbetare, så kallad postdoc, innehar en temporär forskningstjänst/stipendium, ofta i utlandet, efter disputationen för att som nydisputerad forskare ha möjlighet att bygga en egen forskningsprofil.

Akademisk högtid vid Högskolan i Halmstad 18 november 2011

Gabriel Baffour Awuah

professor i företagsekonomi inriktning marknadsföring

Gabriel Baffour Awuah föddes 1954 i Antoa, nära Kumasi i Ghana. Efter gymnasiet sökte han sig till högre studier i Tyskland där möjligheterna till en bra och konkurrenskraftig utbildning var större än på hemmaplan. Ambitionen var att efter avslutad grundexamen i ”Industrial Management” vid Hamburgs universitet, flytta tillbaka till Ghana för att söka jobb inom industrin, men då landet genomgick en tuff kris i mitten av 1980-talet, var det svårt att få arbete. I stället gick flytten till Sverige, och här påbörjade Gabriel Baffour Awuah sin forskarutbildning vid Uppsala universitet. 1994 doktorerade han i marknadsföring.

1995–2003 var Gabriel Baffour Awuah anställd som lektor vid Högskolan i Skövde. 2003 anställdes han som lektor vid Högskolan i Halmstad och 2008 blev han docent i företagsekonomi med inriktning marknadsföring.

Gabriel Baffour Awuah har i flera omgångar varit utbyteslärare, bland annat vid Copenhagen Business School i Danmark, Coburg i Tyskland, Victoria University i Australien, Cracow University of Economics i Polen och Universidade Regional de Blumenau i Brasilien.

Under senare tid har Gabriel Baffour Awuah inlett ett utbyte mellan Högskolan i Halmstad och University of Education, Winneba i hemlandet Ghana.

Gabriel Baffour Awuah utnämndes till professor vid Högskolan i Halmstad 2011.

Med intresse för internationalisering – i vid bemärkelse

Hur gör företag för att nå framgångar internationellt och lyckas på nya marknader? Och hur går det till när företag ska kompetensutvecklas? De här två frågorna står i fokus för Gabriel Baffour Awuahs forskning. Vid 57 års ålder kan han konstatera att livet inte riktigt blev som han hade tänkt sig. När han flyttade från Ghana till Tyskland för att studera ”Industrial Management”, var planen att utbildningen skulle bana väg in i industrin på hemmaplan.

– Efter mina första år i Tyskland åkte jag i princip runt och knackade dörr hos företagen i jakt på jobb, jag hade inga ambitioner alls om att bli forskare. Men det fanns inget arbete, och dessutom sa man inom industrin i Ghana att jag

med min akademiska bakgrund var överkvalificerad, vilket var väldigt frustrerande.

I stället började han rikta blicken mot Sverige och Uppsala universitet, där han efter en introduktionskurs i svenska påbörjade sin forskarutbildning 1989. Redan tidigt i studierna hade Gabriel Baffour Awuah utvecklat ett starkt intresse och inte minst en nyfikenhet för företags internationalisering.

– Framför allt har jag alltid intresserat mig för utbytesrelationerna mellan olika företag, hur olika aktörer behöver varandra för att prestera och lyckas internationellt. Bilindustrin är ett exempel där man är helt beroende av varandra. Under

en period var jag verksam i Australien och där tittade jag särskilt på Toyota och hur väl man genom samarbete med andra aktörer lyckades leverera sina bilar.

Varför lyckas vissa men inte andra?

I sin forskning har Gabriel Baffour Awuah studerat vad det är som gör att en del företag lyckas i sin internationalisering helt på egen hand, medan det tar betydligt längre tid för andra.

– Till exempel har jag studerat hur västeuropeiska, marknadsekonomiska företag som Statoil och Scania har lyckats etablera sig på andra typer av marknader, med andra politiska och ekonomiska system. För Statoil gick det bra direkt, eftersom man tidigt hittade lämpliga samarbetspartner – vilket är helt nödvändigt för att man ska lyckas, medan det tog längre tid för Scania.

Ett aktuellt projekt för Gabriel Baffour Awuah är en gemensam studie mellan Högskolan och fem företag, de flesta baserade i Halmstad med omnejd.

– Vi tittar på företag som lyckas internationalisera sina verksamheter redan ett par år efter att de har grundats, vi studerar deras tillväxt och bakomliggande faktorer till deras framgångar.

Vill inspirera

Förhoppningen är att forskningen ska komma andra företag till gagn, att kunskapen om hur man som företagare ska nå framgång ska öka bland såväl praktiker som akademiker.

– Mycket av min forskning går ut på att titta på vad som redan finns – och vad som saknas. När mina texter publiceras kan företagare läsa om och ta del av hur andra gör för att själva bli inspirerade. Det är inte alltid som företagen själva har tid att göra den typen av analyser.

Nätverk stärker företagets utveckling

Gabriel Baffour Awuah har även ett andra forskningsområde – företags och organisationers kompetensutveckling och hur enskilda företags nätverk kan hjälpa dem till utveckling.

– Jag tittar mycket på hur företag kan tillfredsställa behovet av utveckling inom sin personalstyrka. Jag har studerat både små och stora företag.

Även om den ursprungliga planen inte var att bli forskare känner Gabriel Baffour Awuah att han nu har nått ett högt mål i livet.

– I framtiden hoppas jag på att få egna doktorander, det finns ett par potentiella, och så hoppas jag kunna fortsätta bedriva forskningssamarbete med utvecklingsländerna.

Text: HANNA JOHANSSON. Bild: IDA LÖVSTÅL

Mike Danilovic

professor i industriell organisation inriktning
innovation & technology management

Mike Danilovic föddes 1955 i Belgrad i Jugoslavien. Han påbörjade civilingenjörstudier i teknisk fysik på Linköpings universitet i mitten av 1970-talet men slutade efter två år och började arbeta, bland annat inom sjukvården, och som dammsugarförsäljare och handelsresande.

Efter officersutbildning återupptog han universitetsstudierna i Linköping, denna gång i företagsekonomi, och tog ekonomexamen 1985. Mike Danilovic var därefter verksam som lärare och doktorand på Linköpings universitet från 1986. Han avlade licentiatexamen 1997 och disputerade 1999 på avhandlingen *Loop – Leadership and Organization of Integration in Product Development*.

Från år 2000 var Mike Danilovic verksam på Internationella handelshögskolan i Jönköping, där han blev docent 2005 och professor 2008.

Han anställdes som professor på Högskolan i Halmstad 2010 och är också forskningsledare och föreståndare för forskningsmiljön CIEL – Centrum för innovations-, entreprenörskaps- och lärandeforskning, vilken har det övergripande ansvaret för Högskolans forskning och forskarutbildning i innovationsvetenskap.

Forskar om innovationsprocesser

Mike Danilovic forskning handlar om innovationer och innovationsprocessen, och då i synnerhet högteknologiska företag och produkter som mobiltelefoner, bilar och flygplan – och om samverkan mellan akademi och näringsliv.

– Min forskning handlar om innovationsprocessen, från idé till kommersialisering. För att ta fram högteknologiska produkter krävs att man samverkar. Både internt på ett företag, men också med kunder och leverantörer. Innovation är en iterativ process, alltså en återkommande process, och också en fråga om interaktion mellan olika aktörer. Jag försöker att förstå dynamiken i innovationsprocesser och beskriva

det iterativa och interaktiva, säger Mike Danilovic om sitt forskningsintresse.

Tre viktiga bitar i interaktionen

För att förstå interaktionen måste man förhålla sig till framför allt tre aspekter. Den första är strukturerna i organisationen och i produktstrukturen, vilka påverkar hur interaktionen mellan människorna fungerar. Mike Danilovic har utvecklat analysmetoder och mjukvarustöd för att företagen ska kunna förändra sina invanda strukturer så att de blir stödjande för interaktionen med andra aktörer och för innovationsprocesserna.

industriell organisation

En annan aspekt är arbetssätt och rutiner. Hur ser samarbetet ut på ett företag? Hur agerar människorna i sin interaktion med andra? Finns förutsättningar för samverkan? Hur ska de traditionella rutinerna utvecklas och förändras för att möjliggöra ett mer intensivt samarbete?

– Den tredje viktiga aspekten är de sociala och psykologiska gränserna, som maktförhållanden, identitet och traditioner, sådant som ibland kallas mjuka faktorer. De påverkar hur vi interagerar, samarbetar och kommunicerar med varandra. Här finns både positiva och negativa aspekter inbyggda. I min forskning ställer jag frågor om hur kommunikation kan förbättras för att minska de negativa aspekterna av dessa mjuka och för många okända gränser.

Communities och sociala medier viktigt i kundkontakter
Kommersialiseringsdelen i innovationsprocessen handlar om hur företag interagerar med kunder och marknad. Mike Danilovic studerar bland annat interaktion på nätet, hur företag utnyttjar så kallade communities och sociala medier för att få dialog med kunder, brukare och leverantörer för att skapa innovationer.

– Många innovationer misslyckas eftersom marknaden och kommersialiseringsfrågorna inte beaktas i tillräckligt hög grad. Företagen interagerar alldeles för lite med brukarna av deras produkter och saknar tillräckligt väl utvecklade processer att ta vara på kundernas erfarenheter, synpunkter, önskemål och behov.

Mike Danilovic är också intresserad av hur innovationsförmågan och innovationsprocesserna hos företag som agerar på världsmarknaden påverkas av kommersialisering och tidig närvaro på flera marknader, globala såväl som lokala.

Empirisk närhet – att vara nära det man studerar
I sin forskning arbetar Mike Danilovic med empirisk närhet, det vill säga att vara nära det han studerar: företag och dem som verkar på företagen. Han var tidigare professor i företagsekonomi, ett ämne som ligger nära industriell organisation.

– Att jobba företagsnära har alltid varit naturligt och självklart för mig. Både industriell organisation och företagsekonomi är tillämpade områden. Det är mer praktiska ämnen än teoretiska. Vi lånar teorier från andra områden i syfte att analysera, beskriva och förstå komplexa fenomen som vi studerar i verkligheten. Och det är företagets verklighet det handlar om. För att förstå ett företags problem måste du vara nära det du studerar. Du måste veta hur de jobbar och vilka deras förutsättningar är. Det kan du inte enbart läsa dig till. Du måste vara där: se och observera, ibland till och med påverka, för att förstå vad som händer. Annars kan du inte der, och inte heller hjälpa till som forskare att utveckla eller förändra företagens sätt att arbeta.

Text: LENA LUNDÉN. Bild: IDA LÖVSTÅL

Claes Ericsson

professor i utbildningsvetenskap inriktning allmän didaktik

Claes Ericsson föddes 1947 i Malmö. Han studerade till musiklärare vid Musikhögskolan i Malmö och arbetade som musiklärare i 20 år. År 2002 disputerade han vid Musikhögskolan i Malmö/Lunds universitet på avhandlingen *Från guidad visning till shopping och förströdd tillägnelse. Moderniserade villkor för ungdomars musikaliska lärande*.

2002–2005 arbetade Claes Ericsson först på Skolverket med utvärderingar och därefter på Musikhögskolan i Malmö som forskare. År 2005 anställdes han som universitetslektor på Högskolan i Halmstad.

Claes Ericsson blev docent 2007 och professor 2011. Han är sedan 2010 gästprofessor i musikpedagogik vid Högskolan för scen och musik vid Göteborgs universitet.

Forskningen handlar om kunskapsbildning och lärande med koppling till estetiska ämnen, ofta om interaktionen mellan olika aktörer i en musikundervisningskontext. Utvärderingar är ett annat spår i Claes Ericssons forskning och han har gjort utvärderingar på uppdrag av bland andra Myndigheten för skolutveckling och Skolverket. Under 2011–2014 ansvarar han för den nationella utvärderingen av musik (i grundskolan).

Claes Ericsson är forskningsledare för den forskningsmiljö som finns på lärarutbildningen vid Högskolan i Halmstad.

Forska är som att komponera musik

Claes Ericsson jobbade som musiklärare i grundskolan och hade inte alls tänkt sig att göra något annat. Samtidigt var det just där – i klassrummet – som forskningsintresset väcktes.

Det var i slutet av 1980-talet som Claes Ericsson själv återigen hamnade på skolbänken efter nära 20 år som musiklärare i Malmö. Då och då tog han emot studenter från lärarhögskolan när de skulle göra praktik och för att få vara handledare var han tvungen att gå en kurs.

– Jag gick en handledarkurs och tyckte att det var roligt så jag fortsatte på en påbyggnadsutbildning i musikpedagogik. Så småningom blev det en C-uppsats.

Han hade dock inga planer på att göra akademisk karriär. Men så startade en forskarutbildning på Musikhögskolan i Malmö. Claes Ericsson sökte, mest på skoj hävdar han, och blev antagen.

– Ja, sedan halkade det på. Det kändes rätt och jag märkte att jag hade lätt för att skriva. Jag gjorde min avhandling på tre år, det tar normalt fyra år, och då jobbade jag ändå kvar i skolan som lärare på 20 procent samtidigt.

Claes Ericsson disputerade 2002 på en avhandling som handlar om ungdomars uppfattning om musikaliskt lärande. Musik och lärande går som en röd tråd i det mesta av hans forskning.

utbildningsvetenskap

Ibland med fokus på eleverna, ibland på lärarna. Musiken har en stor plats i hans liv, han spelar ofta och gärna – även om han inte undervisar i musik längre. Faktum är att han ser stora likheter mellan att forska och komponera musik.

– Det är kul att jobba med själva textproduktionen, att skriva. Jag ser det som en kreativ process som man kan jämföra med andra typer av skapande. Jag är ju musiklärare och musiker, och det är lite som en kompositionsprocess när man skriver. Det är en uttrycksform. Jag ser inte vetenskapen enbart som att söka sanningar, utan också som en konstform.

Anslag från Vetenskapsrådet har banat väg

De senaste åren har Claes Ericsson ägnat sin mesta tid till ett av de största forskningsprojekten i sitt slag. Det är finansierat av Vetenskapsrådet och han har fått mycket uppmärksamhet för det. Det handlar om musikundervisning, lärande och reflektion. En del resultat har uppfattats som mycket kontroversiella och väckt frustration och ilska hos många. Men det ser inte Claes Ericsson som något problem, tvärtom, det är det han vill.

– Jag har inte ambitionen att konkret förbättra verksamheten, men jag vill väcka tankar kring den och synliggöra olika problem som finns i skolan och i undervisningsituationen så att det går att reflektera och resonera kring det. Det är kanske till och med den viktigaste delen i forskningen, att väcka diskussion och debatt.

Projektet är ett slags fortsättning på avhandlingen och handlar om interaktionen i klassrummet, inte enbart med ett

didaktiskt perspektiv, det vill säga lärande och hur lärande organiseras i till exempel ett klassrum. Snarare handlar det om samspelet och relationerna i klassrummet mellan läraren och eleverna.

Givit ringar på vattnet

Projektet har givit många ringar på vattnet. Det har, förutom forskningsrapporter, blivit en bok som har lästs av många musiklärare och används på musiklärarutbildningarna i landet, forskningsartiklar i internationella tidskrifter, föreläsningar och har även resulterat i en stor konferens om populärmusik i skolan.

Anslag från Vetenskapsrådet i tre olika omgångar har gjort att Claes Ericsson kontinuerligt har kunnat forska och skriva, och därmed meritera sig. Först till docent 2007 och nu, 2011, till professor.

Och nu är han alltså där, högst upp på den akademiska trappan som professor. Titeln är ny och med den följer både mer ansvar och mandat. Forska kommer Claes Ericsson att fortsätta att göra, även om det som professor också blir en hel del administration. Den inslagna vägen med kombinationen musik och lärande följer han alltjämt. Sannolikt blir det många fler kompositioner – fast med bokstäver – signerade Claes Ericsson, professor i utbildningsvetenskap vid Högskolan i Halmstad.

Text: LENA LUNDÉN. Bild: LINDA LUNDELL

Akademisk högtid vid Högskolan i Halmstad 18 november 2011

Cathrine Hildingh

professor i vårdvetenskap inriktning omvårdnad

Cathrine Hildingh föddes 1949 i Göteborg. Efter sjuksköterskeutbildningen arbetade hon på Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg innan hon utbildade sig till vårdlärare. Hon undervisade på Vårdhögskolan i Varberg under flera år.

Sedan 1995, då vårdhögskolan blev statlig, är Cathrine Hildingh verksam på Högskolan i Halmstad. Hon disputerade 1996 på en avhandling om rehabilitering efter kranskärslsjukdom och betydelsen av lekmanastöd, *Self-help groups related to coronary heart disease: lay and nursing support*.

Efter disputationen var Cathrine Hildingh prefekt vid dåvarande Institutionen för hälsovetenskap på Högskolan i Halmstad under tre år. Hon blev docent 2007 vid Örebro universitet och professor vid Högskolan i Halmstad 2009.

Cathrine Hildingh är en av koordinatörerna för forskningsmiljön Centrum för forskning om välfärd, hälsa och idrott, CVHI, och hennes forskning är framför allt inriktad på primär- och sekundärprevention av hjärt-kärlsjukdom.

Hälsofrämjande och entreprenörskap viktiga pusselbitar i vården

Det finns mycket entreprenörskap och utvecklingsvilja bland personalen inom vården. Det borde tas tillvara på ett bättre sätt, anser Cathrine Hildingh som vill föra in entreprenörskap i sjuksköterskeutbildningen.

– Sjuksköterskor är duktiga och kreativa, de har väldigt många bra idéer.

Cathrine Hildingh vet vad hon talar om. Hela sitt yrkesverkssamma liv har hon ägnat vården, först som sjuksköterska inom akut hjärtsjukvård, därefter som vårdlärare och nu som professor i vårdvetenskap på Högskolan i Halmstad.

Kontakt med sjukvården har hon fortfarande, både genom handledning och genom egen forskning.

Som sjuksköterska på Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg på 1980-talet hade hon idéer och ville utveckla projekt.

– Jag var involverad i forskning, även om det inte var min forskning. Jag startade ett eget projekt som sedan blev mitt avhandlingsarbete. Det var ett rehabiliterings- och stödprogram för patienter med hjärtsjukdom, och deras anhöriga. Vid det här laget har tusentals patienter i hela landet gått igenom Hjärter 10, som programmet kallas.

vårdvetenskap

Numera verkar Cathrine Hildingh för att sjuksköterskeutbildningen och masterutbildningen Hälsa och livsstil på Högskolan i Halmstad ska bli mer entreprenöriella. I masterutbildningen finns en hel kurs entreprenörskap och på sjuksköterskeutbildningen får studenterna kontakt med Science park och information om möjligheterna som erbjuds där.

– Jag vill ha mer entreprenörskap och innovationstänkande i sjuksköterskeutbildningen. Sjukhus är traditionella miljöer, men sjuksköterskor kan också bli bra på att starta företag.

Hälsopromotion för samhällets bästa

Förutom entreprenörskap, ligger hälsofrämjande arbete – hälsopromotion – Cathrine Hildingh varmt om hjärtat, också det något som har funnits med sedan sjukskötersketiden.

Omvårdnadsämnet behöver stärkas och inslaget av hälsopromotion i utbildningen öka, menar Cathrine Hildingh. För att komma till rätta med ohälsan i samhället måste hälso- och sjukvården blir mer hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande. Det är också en fråga om resurser. Ohälsan kostar samhället mycket pengar.

– Det är viktigt att tänka utifrån hälsa och hur hälsa kan främjas. Även om en patient är svårt sjuk finns det alltid ett uns av hälsa. Det är viktigt att sjuksköterskor är duktiga på att få fram detta. Sjuksköterskor har en unik position. De träffar

många människor i olika sammanhang, både friska och sjuka. Hälsopromotion och entreprenörskap kräver samarbete, och samverkan och tvärvetenskap är ett tredje område som engagerar Cathrine Hildingh starkt och som hon verkar för. Hon ingår i styrgruppen för den nationella forskarskolan Entreprenörskap–hälsa som finns på Högskolan och som är ett exempel på gränsöverskridande. Doktoranderna kommer från olika områden och har intresset för hälsa gemensamt. De samarbetar i olika projekt med olika utgångspunkter, men ofta med samma mål.

Forskarutbildning är visionen

På samma sätt vore det fantastiskt, menar Cathrine Hildingh, om Högskolan i Halmstad kunde examinera doktorer inom området hälsa och livsstil, där doktoranderna kommer från olika områden – omvårdnad, handikappvetenskap och psykologi med inriktning idrott – med en gemensam nämnare i hälsa och livsstil.

Hela vården går ut på samverkan

Det är uppenbart att Cathrine Hildingh tycker om att samarbeta. Kanske är det en filosofi som har sin grund från tiden på hjärtavdelningen på Sahlgrenska, där samarbete är nödvändigt.

– Ja, det skulle ju aldrig funka annars.

Text: LENA LUNDÉN. Bild: IDA FRIDVALL

Gunnar Johansson

professor i hälsovetenskap

Gunnar Johansson föddes 1956 i Örnsköldsvik. 1983 tog han tandläkarexamen vid Karolinska Institutet där han också disputerade 1990 på en avhandling om kost och cancer.

Under några år på 1990-talet forskade och arbetade han utomlands, bland annat i Storbritannien och i Norge. 1998 blev han docent, och 2002 professor, i kostvetenskap vid Umeå universitet.

Mellan 2006 och 2009 var han professor i folkhälsovetenskap vid Mittuniversitetet, verksam vid Folkhälsoinstitutet i Östersund.

1997–1999 var han ordförande i Svensk förening för näringslära, sektion Nord, och för huvudstyrelsen i samma förening sedan 2002. Gunnar Johansson är ledamot i Livsmedelsverkets expertgrupp för kost- och hälsofrågor.

2009 utsågs Gunnar Johansson till professor vid Högskolan i Halmstad.

Under 2011 arbetar Gunnar Johansson med ett projekt om nordisk medelhavskost, som har en näringsmässig likhet med Medelhavskosten, fast med nordiska livsmedel. I det studerar han om man kan nå samma effekter med en nordisk Medelhavskost som med den traditionella Medelhavskosten, det vill säga en minskning av hjärt-kärlsjukdomar, diabetes och ett flertal cancerformer.

Professorn med recept på ökad hälsa

Fetma är vår tids största folkhälsoproblem. Halva befolkningen i vårt land är överviktig. Det betyder att fyra miljoner människor löper stor risk att drabbas av till exempel hjärt-kärlsjukdomar, cancer eller diabetes som en följd av kraftig övervikt. Fetman är inte bara ett problem för individen, utan också för samhället. Den kostar 17 miljarder kronor per år i sjukvård och sjukskrivningar.

Sedan andra världskriget har viktkurvan stadigt gått uppåt för inte bara Sveriges befolkning, utan för större delen av världens. Visserligen började kurvan plana ut för ett par år sedan, men övervikt och fetma är alltjämt ett stort problem, både för indi-

viden och för samhället. Hur har det blivit så här? För sextio år sedan var knappast någon överviktig, möjligen en och annan grosshandlare eller greve bland samhällets högsta socialklasser.

– Nu är det precis tvärtom, det är de lägsta sociala klasserna som är överviktiga, berättar Gunnar Johansson.

Hälsa har inga genvägar

Är det då så att förklaringarna till viktökningen bland befolkningen ligger i social tillhörighet? Eller beror det på det genetiska arvet? Nej, genetiken har inte ändrats på femtio år, det tar tusentals år, enligt Gunnar Johansson.

hälsovetenskap

Gunnar Johansson har forskat om nutrition och näringslära i 20 år. Han har bland annat gjort studier om vad som händer när människor lägger om sina kostvanor, och också studerat andra kostundersökningar och tillförlitligheten i dem.

Gunnar Johansson vill öka medvetenheten och kunskapen bland människor om hur viktigt det är att äta rätt, och att det handlar om förändrade levnadsvanor. Vi äter för mycket och fel mat, och rör oss för lite. När det gäller kostråd menar Gunnar Johansson att allting fungerar på kort sikt. Långsiktigt handlar det om att äta mycket frukt och grönt, fullkornsprodukter och fleromättat fett. Och att helt slopa det som brukar kallas åttonde kostcirkelgruppen.

Chips och läsk står för 40 procent

Den traditionella kostcirkeln med sju livsmedelsgrupper är inte så dum att följa, men på senare år har näringsexperter lagt till en åttonde grupp. Inte för att det är en bra grupp med livsmedel som rekommenderas och som borde vara med i kostcirkeln, utan för att vi konsumenter lägger 40 procent av våra matkostnader på produkter i denna grupp. Här finns bland annat läsk och chips. Gunnar Johansson menar att om man minskade detta till hälften vore mycket vunnet.

Det var kosten det, men motion då och fysiskt aktivitet, är inte det viktigt?

– Jo självklart, men det räcker inte, vi måste lägga om våra kostvanor. 200 gram chips (en vanlig påse) motsvarar en rask promenad på sex timmar för ett barn. Det visar att det

är omöjligt att komma till rätta med problemet med enbart fysisk aktivitet. Det är så lätt att få i sig energin och går så fort, men energiutgiften, att bli av med den, tar så mycket längre tid.

Far och Mor på recept

Sedan en tid finns FAR, möjlighet att få fysisk aktivitet på recept. Gunnar Johansson har myntat begreppet MOR, matordning på recept. Det handlar om att få kostråd utskrivet på recept. Gunnar Johansson är nu med och testat konceptet i Halland.

– Det finns förutsättningar här i Halland för det här eftersom Högskolan samarbetar med Region Halland och det är där ansvaret för hälsofrågorna ligger.

Gunnar Johansson hyser således förhoppningar om framtiden.

– Ett mål har vi uppnått nu, och stoppat viktökningen. Ett nytt mål är att vända trenden och få kurvan att gå nedåt.

Detta borde kunna uppnås inom de närmaste tio åren, tror Gunnar Johansson. Att komma ner till samma nivå som vid andra världskriget, då bara ett fåtal var överviktiga – det tar tid. Säkert lika lång tid som det tog för befolkningen att bli fet. Det viktiga är dock att första steget på väg dit nu är taget genom att kurvan har planat ut.

Text: LENA LUNDÉN. Bild: JOHAN FREDRIKSSON

Akademisk högtid vid Högskolan i Halmstad 18 november 2011

Urban Johnson

professor i psykologi med inriktning idrott

Urban Johnson är född 1961 i Lund. Efter idrottspedagogiskt program på Högskolan i Halmstad och några år som tränare i handboll, följde forskarutbildning i psykologi vid Lunds universitet där han också avlade doktorsexamen 1997.

Urban Johnsons forskning är inriktad på psykosociala riskfaktorer vid skadeuppkomst och under rehabilitering av långtidsskadade idrottare. Forskningen bedrivs ofta tillsammans med läkare och sjukgymnaster, och de som ingår i studierna är såväl tävlingsidrottare, barn och ungdomsidrottare och motionärer som tränare och ledare – både nationellt och internationellt. Ett annat område handlar om att tillhandahålla teoriansknuten empiri för att ge uppslag och riktlinjer för tillämpat idrottspsykologiskt arbete.

För närvarande bedriver Urban Johnson bland annat ett projekt om damfotboll, ett relativt outforskat område, ihop med Linköpings universitets ”Football research group”. Forskarna från Halmstad bidrar med expertis inom psykosociala riskfaktorer och skador. Ett annat projekt handlar om organtransplantation och fysiskt aktivitet. Där har forskarna under sommaren 2011 organiserat forskningsdesignen och samlat in data från den internationella tävlingen World Transplant Games, data som analyseras under vintern 2011. Åren 2007–2011 var Urban Johnson generalsekreterare i europeiska idrottspsykologiförbundet. Urban Johnson blev docent 2005 och professor 2011.

Professorn som är en egen produkt

Urban Johnson är vad man inom idrotten skulle kalla en egen produkt. Han har gått från filosofie kandidatexamen till professor på samma lärosäte. I hans fall är jämförelsen kanske särskilt träffande. Idrotten är nämligen både hans största intresse och arbetsområde, det senare i dubbel bemärkelse.

Det var som tränare i handbollslaget Drott som Urban Johnsons forskningsintresse väcktes.

– Jag var heltidsanställd tränare i Drott några år efter utbildningen i Halmstad. 1989 hoppade jag på forskarutbildningen och stod till slut inför ett vägval. Skulle jag fortsätta med coachningspåret eller bli forskare och akademiker?

Det blev det senare och han märkte tidigt att han hade valt rätt. Som tränare hade han observerat en hel del saker som hade väckt hans intresse på ett djupare plan, och som han ville veta mer om och som har kommit att bli hans specialitet genom åren – psykologiska aspekter på idrottsskador.

– Som coach observerade jag att jag fick mina spelare skada ungefär vid samma situationer, de var ungefär lika gamla, av samma kön. Det matchade varandra i alla avseenden men det blev stor skillnad i rehabiliteringslängden. Vissa kom tillbaka väldigt snabbt, andra kom aldrig tillbaka, fast de hade samma utgångsläge från början. Det måste finnas något mer än en biomekanisk eller fysiologisk förklaring.

psykologi med inriktning idrott

Urban Johnson började nysta men hittade inte särskilt mycket skrivet om det, i alla fall inte i Sverige. Hans forskningsområde var definierat! Sedan dess har det bara eskalerat och skadeforskning är numera ett ganska stort område inom idrottspsykologin, inte minst internationellt.

– Jag intresserar mig för idrottsskador och vad som händer under tiden som man är skadad, varför vissa blir bra, andra inte. Från början studerade jag vad som hände efter skadan och förutsättningar för rehabilitering. De senaste fem–sju åren har jag fokuserat på prediktion av skada, alltså vad som händer innan en skada sker. Kan man identifiera personer som ligger i riskzonen, det vill säga rent psykologiska signaler?

Psyko-fysiologiska markörer på idrottsskador

Urban Johnson poängterar att sådana signaler sällan är renodlat psykologiska eller fysiologiska, utan snarare en kombination av ganska mycket. Psyko-fysiologiska markörer på idrottsskador, kallar han dem.

Helt lämnade inte Urban Johnson tränarkarriären när han valde spår den där gången för drygt 20 år sedan. Förutom att han har varit tränare på fritiden för barn och ungdomar, fungerar han regelbundet som coach åt både tränare och lag. Nyttan och vinsterna är ömsesidiga, exemplen och erfarenheterna kan användas i forskning och undervisning, och tränarna och lagen utvecklas på sina respektive områden.

– Jag har jobbat med en massa elitlag runt om i Sverige. Både med laget och spelarna, och indirekt – coach till

coach. Fler och fler toppcoacher eftersöker att få feedback på sitt eget beteende.

Stort intresse för idrottspsykologi

En hel del resultat och konkreta tips delar Urban Johnson också med sig av i populärvetenskapliga böcker. Riksidrottsförbundet (RF) och idrottens studieförbund, SISU, är regelbundna beställare.

– Jag har till exempel varit med och skrivit i en bok för RF:s nya ledarutbildning, där jag skriver om ledarskap, om att leda barn och ungdomar och psykologiska principer i kommunikation, och om roller och normer.

Urban Johnson och hans kolleger märker av det allt större intresset för idrottspsykologi, både bland professionella och bland allmänhet.

– När jag själv gick idrottsutbildningar på 1970-talet tyckte jag att det var en konstant brist på de här psykologiska, socialpsykologiska och sociala frågorna. Det var väldigt mycket teknik och taktik och fysiologi, men inte så mycket hur man skulle lära ut. ”Vad händer om” och ”varför ska man?”. Den typen av frågor fanns ingen beredskap att diskutera. Nu står just frågor om pedagogik och psykologi i fokus, säger Urban Johnson, och tillägger:

– Balans är så klart det bästa, att sträva efter en helhetsbild.

Text: LENA LUNDÉN. Bild: ANDERS PETERSSON

Akademisk högtid vid Högskolan i Halmstad 18 november 2011

Mikael Sandberg

professor i statsvetenskap

Mikael Sandberg är född 1956 i Lerum. Han har en filosofie kandidatexamen med ryska, ekonomisk historia, tjeckiska och statsvetenskap. Forskarutbildningen skedde i Göteborg, vid Columbia University i New York och The Johns Hopkins University i Bologna, och han disputerade 1989 vid Göteborgs universitet på en avhandling om tekniköverföring till Sovjet.

Därefter byggde Mikael Sandberg upp Centrum för studier av Ryssland och östra Europa vid Göteborgs universitet.

Som EU-finansierad "fellow" kom han till FN-universitetet UNU-INTECH i Maastricht 1995–96 och därefter var Mikael Sandberg gästprofessor på Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung (WZB) 1997. Docenttiteln fick han vid Göteborgs universitet 1998. Mikael Sandberg har varit universitetslektor vid Södertörns högskola 1998–2001, gästprofessor vid Karlstads universitet och docent vid Jönköpings internationella handelshögskola.

2002 anställdes Mikael Sandberg som universitetslektor vid Högskolan i Halmstad och utnämndes till professor i statsvetenskap på Högskolan i Halmstad 2011. Under 2011 är han gästforskare vid Centrum för evolutionär kulturforskning, Stockholms universitet och vid Theoretical Population Ecology and Evolution Group, Lunds universitet.

"Jag är en ovanlig statsvetare"

Mikael Sandberg beskriver sig själv som en udda fågel, en ovanlig statsvetare. Hans viktigaste forskningsområden är demokratispredning, med globalt fokus, och miljöinnovationer med nationellt fokus. Det i sig är inget ovanligt för en statsvetare.

– Men min inriktning är ovanlig, jag är en naturvetenskaplig samhällsvetare, säger han.

Som ung var Mikael Sandberg inställd på att söka diplomatutbildning och hade läst både ryska och ekonomisk historia på universitetet. Dessutom var han utbildad på Arméns tolkskola. Ett vikariat på Sveriges ambassad i Moskva, fick honom på andra tankar.

– Jag insåg att jag inte passade som diplomat, jag kände att jag inte var någon generalist utan mer intresserad av studera skillnader mellan samhällssystem noggrannare.

Efter vikariatet sökte Mikael Sandberg forskarutbildning vid Göteborgs universitet, och kom in. Ett problem i sammanhanget var att Sovjet inte var någon specialitet där, och även om Mikael Sandberg hade bestämt sig för att lägga planerna på en diplomatkarriär på hyllan, hade han kvar sitt intresse för Sovjet. Följden blev att han flyttade runt i världen till ställen där man forskade på Sovjet.

statsvetenskap

– På den tiden var Sovjet slutet, det var Brezjnevtid, så man kunde inte bara resa dit och undersöka, utan måste få kontakt med specialister på andra ställen. Jag var på ett amerikanskt universitet i Bologna och jag var i New York på Columbia University där man har en massa källor om Sovjet och det fanns många forskare som verkade i exil från öst.

Mikael Sandbergs avhandling blev färdig mindre än två år innan Sovjetunionen upplöstes. Den handlar om tekniköverföring till Sovjet.

– Då hade jag plötsligt en specialitet om ett land som inte längre existerade!

En "omskolning" föreföll nödvändig, och valet föll på att studera olika typer av systemförändring, något som har kommit att bli Mikael Sandbergs signum i forskarvärlden allt sedan dess.

– Jag har hela tiden jobbat med politik, ekonomi och teknik samtidigt, så jag är en väldigt ovanlig statsvetare. Dels har jag en evolutionär systemansats som nästan ingen annan har, dels gillar jag att studera politiska institutioner, ekonomiska processer och teknisk förändring *samtidigt*.

Mikael Sandberg har fortsatt att åka utomlands och jobba i perioder, bland annat vid FN-universitetet i Maastricht i Holland, som gästprofessor i Berlin, och i Polen och Ukraina.

– Jag har sysslat mycket med evolutionär teori och dess mate-

matik, det vill säga den matematik som beskriver hur system evolverar och förändras. Biologerna kan det bäst, men det är en tvärvetenskap som allt mer börjar förstås av samhällsvetare också därför att många av de här spridningsprocesserna är likartade. Man kan matematiskt jämföra spridning av till exempel vissa sjukdomar med vissa typer av tekniker. Matematiskt sett är det väldigt likartade processer.

Det är generaliteten i systemförändring som intresserar Mikael Sandberg. Men det är också det som gör att han inte riktigt känner sig som en statsvetare.

– Nej, i så fall mer som en statsvetenskapare, eller ännu hellre som evolutionär politisk-ekonomisk systemvetenskapare, med inriktningen ekonomi, politik och teknik.

Udda eller inte, nu är han professor, och forskar för närvarande om miljöinnovationer, som också är en fråga om systemförändring. Han samarbetar med biologer, matematiker och statistiker vid Lunds och Stockholms universitet. Tillsammans söker de samband i naturen. Naturvetarnas modeller kan prövas för att hitta samband också i mänskliga system.

– Jag har jobbat mycket ensam tidigare, nu tycker jag det är roligare att jobba i grupp, men inte nödvändigtvis med statsvetare, konstaterar den ovanliga statsvetaren.

Text: LENA LUNDÉN. Bild: LINDA LUNDELL

Akademisk högtid vid Högskolan i Halmstad 18 november 2011

Veronica Stoeihrel

professor i medie- och kommunikationsvetenskap

Veronica Stoeihrel är född i Chile 1950. Innan hon kom till Sverige i början av 1970-talet hade hon läst (motsvarande) agronomi ett år på universitet i hemlandet. I Sverige studerade hon bland annat filmvetenskap och ekonomisk historia. Hon disputerade 1994 vid Stockholms universitet på en avhandling som handlar om hur dokumentärfilmer kan främja en demokratisk process: *Berättelsestrategier, kunskap och reflektion: en analys och tolkning av faktaprogram i svensk television under 1980-talet*.

1996 anställdes Veronica Stoeihrel på Högskolan i Halmstad där hon ägnade de första åren åt framför allt undervisning i medie- och kommunikationsvetenskap.

De senaste åren har hon, tack vare så kallad forskningstid inom tjänst, kunna bedriva mycket forskning som i huvudsak har handlat om berättelsestrukturer och samhälleliga diskurser. Med fokus på klimatfrågor studerar Veronica Stoeihrel hur medier legitimerar, eller inte legitimerar, olika företeelser, händelser och aktiviteter som påverkar klimatförändringar; vilka diskurser som ligger till grund för legitimerandet (eller icke-legitimerandet) samt vilka samband som finns mellan människors handlande och mediernas gestaltningar. Veronica Stoeihrels forskning handlar också om kunskapsteoretiska och metodologiska frågor.

2004 blev Veronica Stoeihrel docent och 2011 utnämndes hon till professor i medie- och kommunikationsvetenskap.

Forskar om mediernas gestaltning av klimatfrågan

Det var inte givet för Veronica Stoeihrel att det var just medie- och kommunikationsvetenskap som hon skulle komma att undervisa och forska i. Hon har en examen som laboratorieassistent, och studerade filmvetenskap, ekonomisk historia, journalistik och teknisk agronomi innan det till slut blev en doktorsavhandling i medie- och kommunikationsvetenskap. Inte heller var det givet att hon skulle bli professor en dag, eller komma till Högskolan i Halmstad

– Det är många saker som händer i livet, jag tror att det är sällan som man säger att ”jag ska komma dit” och så gör man det. Jag tror att man upptäcker under resan, att det är

något som man trivs med, är bra på och som är intressant. Det är en process som mognar under tiden.

I dag är Veronica Stoeihrel professor i medie- och kommunikationsvetenskap och det är framför allt tre aspekter i medierna som intresserar henne. Aspekterna är i sin tur kopplade till klimatfrågor, som är hennes stora intresseområde, både som forskare och som privatperson. Det var en bok för några år sedan som trollband Veronica Stoeihrel.

– Det var av en ren tillfällighet. Jag läste en bok av en amerikansk ekonom och började göra kopplingar mellan eko-

medie- och kommunikationsvetenskap

nomisk verksamhet och miljökonsekvenser. Sedan dess är det kört, jag blev som besatt av miljöfrågor, säger Veronica Stoeihrel och skrattar.

Att legitimerar – eller inte

Veronica Stoeihrel studerar olika företeelser och aktiviteter som medierna legitimerar på olika sätt och hur dessa företeelser påverkar klimatförändringar, och människors anpassning eller icke-anpassning till förändringarna.

– Legitimerandet kan ske mer eller mindre explicit och implicit. Implicit till exempel genom att medierna ignorerar kopplingar mellan samhälleliga policyer, såsom antagna riktlinjer och målsättningar, och det ekologiska systemet, och explicit genom att göra direkt reklam som uppmanar till inköp av bilar.

Hon menar att det är ett problem att medierna inte gör kopplingar mellan politiska beslut och prioriteringar, och klimat-, miljö- och ekologifrågor. Det kan till exempel vara annonser som uppmanar till handlingar eller beteenden som direkt motverkar de ansatser eller program för klimatförändringar som har antagits på politisk nivå – och som medierna också skriver om, ofta i form av redaktionellt material.

Olika diskurser råder

För att kunna studera motsättningarna undersöker Veronica Stoeihrel de diskurser som används, det vill säga vilka idéer och värderingar som olika källor ger uttryck för, och som

ligger till grund för mediernas legitimering: den vetenskapliga, näringslivets, den officiella och politiska eller olika ideella organisationers diskurser. Hon undersöker på vilket sätt och hur mycket plats olika källor får i medierna, antingen direkt eller genom journalisternas filtrering.

Den tredje delen i Veronica Stoeihrels forskning handlar om samband, eller icke-samband, mellan människor handlande, till exempel konsumtionsvanor, och mediernas antingen legitimerande eller ignorerande av hur verkligheten ser ut när det gäller klimat-, ekologiska och samhälleliga frågor.

Allt sker i en kontext

Kort sagt, menar Veronica Stoeihrel, handlar det om kopplingar mellan det fysiska, det ekologiska och det samhälleliga och hur dessa tre delar påverkar varandra. Och, menar hon, allt påverkar vartannat, och bygger på vartannat. På samma sätt kan inte medierna ses som något oberoende. Medierna finns i ett sammanhang, en kontext.

– Det hjälper inte att undersöka medierna om man inte vet vad som händer i hela kontexten, och kontexten har att göra med både politisk ekonomi, fysiska omständigheter (klimat) och med ekologi. Det gäller att placera medierna i den här stora kontexten, man kan inte bara analysera medierna och strunta i kontexten, utan man måste känna till kontexten för att kunna analysera medierna.

Text: LENA LUNDÉN. Bild: LINDA LUNDELL

Walid Mohamed Taha

professor i datalogi

Walid Taha är född i Egypten. Han har en bachelorexamen (ungefär kandidatexamen) i dator teknik från Kuwait University. 1999 avlade han doktorsexamen i datateknik (Computer Science and Engineering) vid Oregon Graduate Institute, USA.

Under 1999–2000 hade Walid Taha en postdoktoral anställning vid Chalmers. 2000–2002 forskade han vid Yale University, USA och 2002–2010 var han ”Assistant Professor” vid Rice University, USA, där han numera är adjungerad professor. 2010 anställdes han som professor på Högskolan i Halmstad.

Walid Tahas forskningsintressen omfattar semantik för programspråk, typsystem, kompilatorer, programgenerering, realtidssystem och fysiskt säkra beräkningar. I praktiken innebär det att han utvecklar programmeringsspråk och skapar mjukvara för inbyggda och intelligenta system som kan användas för olika tillämpningar. Walid Taha har i sin forskning gjort betydande insatser för att utveckla programmeringsspråk. Han har bland annat designat flera system som till exempel Java Mint, MetaOCaml, ConCoqton och Verilog preprocessor. Det senaste språket kallar han Acumen, ett nedladdningsbart datorspråk för modellering, simulering och verifiering av cyberfysiska system. Det är tänkt att användas för att samtidigt kunna utveckla de samverkande fysiska och cyberbaserade systemen.

Intelligenta robotar som samarbetar

Förr förknippades kanske datorer mest med sådana som vi har på våra skrivbord – eller bärbara. Något man använde för att komma ut på internet eller för att köra datorprogram på. I dag finns datorerna i ”allt” och överallt – i våra hem, i industrin, i sjukvården – i form av intelligenta prylar och maskiner.

Nästan alla apparater i dag styrs av datorer som är inbyggda i något annat: fjärrkontrollen, mobilen, skrivaren, tvättmaskinen – och bilen. En modern bil kan ha 25 eller flera datorer som styr lås, motor, ljus, fönster, krockkuddar ...

Maskinerna finns redan, mekaniken är tillgänglig, men att få maskinerna att göra det som man vill, det är en utmaning.

– Att laga mat är till exempel lätt för människor, men att försöka bygga en maskin, eller en robot, som kan göra det är en mycket större utmaning, konstaterar Walid Taha.

Det är sådana utmaningar som Walid Taha tar sig an i sin forskning, att skapa mjukvara för inbyggda och intelligenta system.

Han utvecklar programmeringsspråk för olika tillämpningar och framför allt för tillförlitlig interaktion mellan olika datorer och system. En interaktion som alltmer sker i cyberrymden via internet.

datalogi

Det finns förvisso redan robotar som kan utföra en massa olika saker, både i hem och i industrin. Det som saknas är bra lösningar för att apparaterna – systemen – ska samarbeta.

– Om det är olika apparater är utmaningen än större att få dem att interagera och göra det på ett tillförlitligt sätt. Hur får man en städrobot, en matlagingsrobot och en robot som tvättar att samarbeta? Det är den typen av frågor min forskning handlar om, förklarar Walid Taha.

Kommunikation i cyberrymden

Robotar som städar och lagar mat hemma är fortfarande bara en dröm för de flesta. Industrin däremot har varit datoriserad länge. Där sköts det mesta av inbyggda datorer. Många maskiner styrs i sin tur via fjärrstyrning. Du kan vara på en helt annan plats än ”din” maskin och ändå styra den. Kommunikationen med maskinen sker via internet. Det kan vara elmätare som fjärravläses, skrivare som skickar e-post till en administratör om något är fel eller om färgtonerna är slut. Övervakning och bevakning sker på samma sätt.

Exemplen är oändliga och i vissa fall gäller det ganska enkla tillämpningar, framför allt de som finns i ett hem. Det finns situationer där det är mycket mer kritiskt och helt avgörande att allt sker på ett korrekt sätt och som du förväntar dig.

Telekirurgi är ett sådant exempel, ett slags fjärrstyrd operation på distans som görs med hjälp av en kirurgirobot och internet.

– *It is cyber-physical.* Vilket mycket förenklat kan beskrivas som fysiska produkter, eller apparater om man så vill, som kommunicerar i cyberrymden, förklarar Walid Taha.

Från Houston till Nissastrand

Hur hamnar en professor från USA:s fjärde största stad, Houston, på Högskolan i Halmstad? Walid Taha har visserligen kvar både sitt hus i Houston och en deltid på Rice University, men räknar nu Halmstad som sin hemstad och har skaffat sig en lägenhet på Nissastrand.

– Jag har länge varit intresserad av inbyggda system och realtidssystem. Högskolan i Halmstad är ovanlig på många sätt och mycket framstående på forskning inom detta område, säger Walid Taha och ger ett exempel: bilar som kommunicerar med varandra för att undvika olyckor eller som själva finner den lämpligaste vägen från A till B.

Högskolans samarbete med industrin var också en spännande dragningskraft för Walid Taha när han sökte sig till Halmstad.

– Industrin visar stort intresse för det arbete som görs på Högskolan. Det finns ett brett spektrum av expertis här som i princip garanterar att om något företag har ett problem, kan Högskolan hjälpa till. Det tycker jag är ”cool”. Det är precis rätt miljö att bedriva forskning i. Många olika områden täcks, samtidigt som du har en grupp människor som är intresserade av att samarbeta, både med industrin och med andra forskare.

Text: LENA LUNDÉN. Bild: IDA LÖVSTÅL

Akademisk högtid vid Högskolan i Halmstad 18 november 2011

AKADEMISK HÖGTID 18 november 2011

INSTALLATIONSFÖRELÄSNINGAR

Professor Barbro Arvidsson, omvårdnad inriktning yrkesmässig handledning
”Handledning en utmaning för forskaren”

Professor Gabriel Baffour Awuah, företagsekonomi inriktning marknadsföring
”Acting in a globalized world: Marketing Perspective” (*föreläsningen hålls på engelska*)

Professor Mike Danilovic, industriell organisation inriktning innovation & technology management
”Om innovation och affärsskapande”

Professor Claes Ericsson, utbildningsvetenskap inriktning allmän didaktik
”Ränderna går aldrig ur – en betraktelse över skolans musikundervisning”

Professor Cathrine Hildingh, vårdvetenskap inriktning omvårdnad
”Hur kan berättelser bidra till förståelse för hjärtats oro?”

Professor Urban Johnson, psykologi inriktning idrott
”Ett biopsykosocialt perspektiv på prediktion och rehabilitering av idrottsskada”

Professor Mikael Sandberg, statsvetenskap
”Demokratiska revolutioner?”

Professor Walid Mohamed Taha, datalogi
”Cyber-Physical Systems” (*föreläsningen hålls på engelska*)

PROGRAM

Musik

Välkomstanförande, Karin Starrin, ordförande, högskolestyrelsen

Högtidstal, Lars Haikola, universitetskansler, Högskoleverket

Musik

Rektorsinstallation, installationen förrättas av Romulo Enmark, rektor, Försvarshögskolan och tidigare rektor, Högskolan i Halmstad

Professorsinstallation, installationen förrättas av rektor Mikael Alexandersson

Musik

Promovering och Högskolans tack, till nyblivna doktorer och docenter
Thorsteinn Rögnvaldsson, fakultetsnämndens ordförande

Högskolans pedagogiska pris, rektor Mikael Alexandersson

Tal, Patrik Mattisson, ordförande, Halmstad studentkår

Musik

Presentatör: prorektor Carina Ihlström Eriksson

TIDIGARE INSTALLERADE PROFESSORER

Svante Andersson
företagsekonomi

Albert-Jan Baerveldt
mekatroniska system

Josef Bigun
signalanalys

Ljudmila A Bordag
tillämpad matematik

Lars Bååth
fotonik

Sven-Olof Collin
företagsekonomi inriktning redovisning och företagsstyrning

Jan Edgren
arbetsvetenskap

Siegfried Fleischer
limnologi

Lars-Gunnar Franzén
kemi med inriktning biokemi

Bengt Fridlund
omvårdnad

Lillemor Hallberg
vårdvetenskap

Marita Hilliges
neurovetenskap

Bernd Hofmaier
sociologi med arbetsvetenskaplig inriktning

Ulf Holmberg
reglerteknik

Jonny Hylander
energiteknik med inriktning förnybar energi

Sven Åke G Hörte
sociologi med arbetsvetenskaplig inriktning

Magnus Jonsson
realtidssystem

Hans Landström
företagsekonomi

Bengt Larsson
byggproduktionsteknik med inriktning
innovation i byggandet

Tony I Larsson
inbyggda system

Åsa Lindholm Dahlstrand
företagsekonomi med inriktning entreprenörskap

Anders Mellbourn
politik och journalistik med statsvetenskaplig inriktning

Ewa Menckel
folkhälsovetenskap med inriktning arbetsvetenskap

Per-Olof Olofsson
sociologi

Lars Palm
medie- och kommunikationsvetenskap/
planerad kommunikation

Håkan Pettersson
fysik med inriktning halvledarfysik

Bengt-Göran Rosén
maskinteknik

Ingegerd Rydin
medie- och kommunikationsvetenskap

Thorsteinn Rögnvaldsson
datavetenskap med inriktning maskinlärande

Natalia Stambulova
psykologi med inriktning idrottspsykologi

Bertil Svensson
datorsystemteknik

Göran Svensson
företagsekonomi med inriktning marknadsföring

Ulla Tebelius
pedagogik

Magnus Tideman
handikappvetenskap med inriktning socialt arbete

Antanas Verikas
teknik för visuella media

Stefan Weisner
biologi med inriktning miljövetenskap

Sven Werner
energiteknik

GÄSTPROFESSORER VID HÖGSKOLAN I HALMSTAD

Barbro Arvidsson

omvårdnad med inriktning yrkesmässig handledning

Siegfried Fleischer

limnologi

Johan Frishammar

industriell organisation med inriktning innovation och technology management

Bernd Hofmaier

sociologi med arbetsvetenskaplig inriktning

Karl-Heinz Kautz

informatik

Bengt Larsson

byggproduktionsteknik med inriktning innovation i byggandet

Anders Persson

utbildningsvetenskap

Ingegerd Rydin

medie- och kommunikationsvetenskap

Erik G Ström

kommunikationssystem

HÖGTIDSDRÄKTER

Vid professorsinstallationen används högtidsdräkter som är skapade särskilt för Högskolan i Halmstad.

Professorerna bär caper som har formgivits och sytts av Ewy Åsvärd, Halmstad. Rektor bär en kappa som har formgivits av textilkonstnär Gitt Grännsjö-Carlsson, Laholm, och sytts av Ewy Åsvärd.

Rektor bär en silverkedja som är formgiven av silversmed Lena Stare, Halmstad. Kedjan är gjord med Trade Centers åttkantiga bottenplatta som förebild och har 22 länkar, liksom antalet våningsplan i höguset. I kedjan hänger en dosa som symboliserar kreativitet. I den kan varje rektor stoppa kreativiteten i komprimerad form. Vari den består, ja, det får varje rektor själv bestämma!

